

Kultura

Produkcyniak jako sztuka

► Remigiusz Brzyk pracuje w Teatrze Nowym

► Powtórka premiery sprzed prawie 60 lat

Michał Lenarciniński

Reżyser Remigiusz Brzyk prowadzi próby „Brygady szlifierza Karhana”. Premiera spektaklu łódzkiego Teatru Nowego zaplanowana jest na 12 listopada. Dokładnie w 59 lat od premiery tego tytułu, którą otwierał podwoje Teatr Nowy. Pierwszą różnicą są czasy, w jakich grany był i w jakim czasie będzie grany produkcyniak Vaska Kani. Drugą – miejsce premiery. Wówczas grano na scenie teatru, tym razem widzowie zostaną zaproszeni do dawnego Domu Kultury Kolejarza, przy ul. Andrzeja Struga 90.

12 listopada 1949 roku „Brygada...” pokazano w reżyserii zespołowej pod kierunkiem Jerzego Merunowicza. Młody zespół pod wodzą Kazimierza Dejmkę i Janusza Warmińskiego zadeklarował pracę w programie kolektywnym, jako „ideową alternatywę wobec marazmu i zepsucia teatrów, tkwiących jeszcze w klimacie minionej epoki”.

Inauguracyjna premiera miała stanowić żywy manifest teatralnego socrealizmu, realizowanego konsekwentnie, tak na poziomie procesu twórczego, jak formy i treści przedstawienia. „Brygada...” doskonale realizowała założenia „sztuki produkcyjnej”, której celem było ukazanie nowego bohatera w nowym środowisku.

W otworzonej z drobiazgowym weryzmem rzeczywistości fabryki działał kolektyw, który wypierał mieszczańskiego bohatera indywidualnego. Sprawy załogi, problemy produkcji i ideologicznej swia-

Na premierę „Brygady szlifierza Karhana” Teatr Nowy w Łodzi zaprasza 12 listopada. Po 59 latach od prapremiery

Z czym dziś będzie walczył na scenie Teatru Nowego socjalizm?

tor twierdzi, że sztuka nie będzie ani pastiszem, ani parodią tamtego spektaklu.

– Po lekturze tego tekstu, wraz z reżyserem zdaliśmy sobie sprawę, że jest to tekst, przez który można czytać i współczesność – mówi Brzoza.

Teatr podpira się anegdotą, która ma umocnić w trafności wyboru. Dzisiejsze normy pracy świetnie charakteryzuje

taki oto dowcip – dowodzi teatr: Pracownik o siódmej wieczorem wychodzi z biura. Szef pyta: – Bierzesz sobie pół dnia wolnego? – Nie, idę na obiad.

„Drapieżna rywalizacja na rynku pracy, „wyścig szczurów” – współczesna zawodowa codzienność. Zdumiewa, jak aktualnie wpisuje się w te problemy produkcyniak Vaska Kani „Brygada szlifierza Karhana”, którego prapremiera miała miejsce 59 lat temu” – przekonuje na stronie internetowej Teatr Nowy.

Akcja sztuki dzieje się w fabryce Sokołowa, wyrabiającej motory Diesla. Konflikt dramatyczny wyrasta ze ścierania się „starego” z „nowym”. Starzy pracownicy szanują się w robo-

cie, przestrzegają żelaznych norm pracy, występują wrogo przeciw ruchowi współzawodnictwa i nie dopuszczają do sekretów zawodowych młodszych praktykantów szlifierskich, obawiając się, że ci – po wykorzystaniu ich doświadczenia – dojdą do lepszych wyników pracy i „wzgrzą” ich z fabryki.

59 lat temu „Brygadę...” zagrano blisko 150 razy. Jak będzie tym razem? 59 lat temu na scenie wystąpili m.in.: Józef Pilarski, Kazimierz Dejmek, Wacław Kowalski, Stanisław Łapiński, Halina Billing, Bohdana Majda, Gustaw Lutkiewicz, Barbara Rachwańska, Janusz Warmiński. Kto teraz? Dariusz Kowalski, Michał

Remigiusz Brzyk reżyseruje

● Remigiusz Brzyk ukończył Wydział Reżyserii krakowskiej PWST na roku prowadzonym przez Krystiana Lupe, jest zaliczany do jednego z najlepszych reżyserów młodego pokolenia. Jako reżyser zadebiutował w 1998 roku przedstawieniem „Foma” wg Dostojewskiego w Teatrze im. Stefana Jaracza w Łodzi. Później przyszła realizacja „Króla Edypa” Sofoklesa w Łodzi, „Rzeźni” Mrożka w Teatrze Starym w Krakowie oraz „Czarownicy z Salem” Millera, również w Łodzi. Brzyk wyniósł ze współpracy z Lupą umiejętność pracy z aktorem i niechęć do teatralnego efekciarstwa, nadmiaru środków. Jego przedstawienia są skupione na psychologicznych motywacjach postaci, dogłębnej analizie materiału literackiego, stąd dobór autorów, których teksty wystawia: Dostojewski, Sofokles, Miller.

FOT. PAVEL NOWAK

Bieliński. Monika Buchowiec, Beata Kolak, Mirosława Olbińska, Kamila Salwerowicz, Zuzanna Wierzbicka, Katarzyna Żuk, Marek Cichucki, Dymitr Hołdówko, Krzysztof Pyziak, Grzegorz Sobota, Sławomir Sulej, Ksawery Szlenkier, Bartosz Turzyński, Wojciech Walasik. Scenografię zaprojektowała Justyna Łagowska.

59 lat temu socjalizmem walczone z kapitalizmem. A teraz? Okaże się niebawem.

W podobnym terminie (7 listopada) „Nowy” zaprosi na jeszcze jedną premierę – „Stawrogina” według Dostojewskiego w reżyserii Natalii Korczakowskiej. Będzie to monodram Piotra Głowackiego.